

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmando ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

22. Pœnitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si fortè remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

Contra
Faustum
lib. 20. c.
21.

satori fratrum nostrorum cum S. Augustino respōdebimus: Aliud est quod docemus, aliud quod sustinemus. Aliud quod pricipere iubemus, aliud quod emendare pricipimur, & donec emendum, tolerare compellimur. Alia est disciplina Christianorum, alia est luxuria violentorum: vel, ut de re præsenti dicamus, alia est auaritia & ambitio Simoni acorum, quam Ecclesia adeo nec probat nec tolerat, ut acerrime, ubi semel deprehenditur, eam castiget & puniat.

22. Pœnitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.

Pœnitentia post baptismū relapsis necessarietas.

Duo nos docet hic locus contra horum temporum hæreticos: unum, lapsus post baptismum secundam quasi tabulam post naufragium & proximum remedium esse, non recordationem baptismi, & accepte illicit remissionis peccatorum, ut vult Calvinus; sed, ut Ca. holica semper agnouit Ecclesia, pœnitentię actionem. Simoni quippe huic post fidem & baptismum ex auaritia & ambitione in magnam cordis nequitiam relapso, nō hoc proponit Petrus, ut baptismi memoriam repeatat, & hac recordatione animū armet, ut de peccatorum remissione certus securus sit (que Caluini doctrina est his verbis tradita: num. 3. Quoties lapsi fuerimus, repetenda memoria baptismi est, &

Instit. lib.
4. cap. 15.
num. 3.

est, & hac armandus animus, vt de peccatorum remissione certus securusque fit) sed hoc proponit Petrus, vt pœnitentiam agat, ac Deum roget, si forte remittatur ei nequitia cordis sui. Ita D. Petri doctrina, & Caluini sententia pestilens, à Lutherio hausta, ex diametro pugnant. Plura hac de re in Promptuario Catholicō diximus, ad quem locum Lectorem remitto. In die Ascens. Domini.

Caluinus in hunc locū, saltem in collectio-

ne Marlorati, (neque enim totus eius in

Acta commentarius in manus meas hacte-

nus peruenit) de hac Petri doctrina & pœ-

nitentia agenda precepto nihil agit. Sed

nec Beza quicquam hic adnotat, aut etiam

ex alijs interpretibus Marloratus inseruit,

quod tam aperte de pœnitentia agenda do-

ctrinæ quicquam præjudicet. Tacere omnes

maluerunt, ne vel sola contradic̄tio ani-

mum Lectoris ad loci obseruationem exci-

taret.

Alterum ex hoc loco doctrinæ caput, per-

spicuum & euidens est contra fiduciam il-

lam & certitudinem gratiæ, hæreticorum

hodie Helenam & vnicè suscepitam, quā in

electis suis, in quacumque tandem flagitia

prolapsis, vel ad momentum abesse nolunt.

Tantum enim abest ut Simoni relapso

(quē si pro reprobo habuisset Petrus, nun-

quam eum ad pœnitentiæ actionem & ve-

niam à Deo rogandam hortatus fuisset, aut

ullam veniæ spem inieceret) certam fidu-

Certitu-
do gratiæ
Caluinia-
na eucri-
tur.

ciam proponat Petrus, aut certum securum
de salute esse iubeat, etiam poenitentem, etiam
Deum rogantem, ut contra peracta poenitentia,
Deoque precibus inuocato, addat
si forte remittatur tibi haec cogitatio cordis tu
Non sanè quodd rite poenitenti, Deumque
suppliciter inuocanti, spem venientia auferat
sed partim quia illa certa & secura persuasio
diuinæ benevolentiaz, quam ex sola fidz
Christum apprehendente statuit Caluinus
etiam cum poenitentia & inuocatione con
iuncta, Apostolo Petro doctrina erat pros
sus ignota; partim quia post baptismum re
lapsi sic spem venientia concipere debent, ut il
lam non quasi certam & indubitam ex solo
adoptionis titulo sibi certitudine fidei pol
liceantur, sed ex sola Dei misericordia hu
miler expectent, in timore & tremore salutem
Philip. 2. suam operantes, ut alius nos Apostolus docuit.
Ideo dixit; si forte remittatur tibi haec cogitatio
cordistui. Ad hoc membrum Caluinus cer
titudini sua certissime succumbenti sibi
succurrentum putavit. Papista (inquit) hu
loco & similibus probare contendunt suspensis a
dubij animis prequam esse, quia temere certum
sibi successum homines promittant. Non Papista
tanum, sed & vetustissimi atque sanctissimi
Ecclesiaz Patres idem colligunt. Ad illa
verba apud Ionam Prophetam, Quis scit si
conseretur & ignorat Deus? ita scribit D. Hiero
nymus: Ideo ponitur ambiguum, ut dum homi
ne dubij

Ion. 3.

In com.
ibidem.

nes dubij sunt de salute, fortius agant pœnitentiam,
& magis ad misericordiam prouocent Deum. Hæc
ille. S. August. eisdem apud Ionam verbis In Psalm.
citatis, sic icribit: *De incerto egerunt pœnitentia-*
m. 50. ver. 8.
tiam, & certam misericordiam inuenerunt. Sed
nunc quid respondeat Caluinus videamus.
Sed facilis, inquit, est solutio. Nam, εἰ ἡρα ἀφεβά-
τει τοῖ, idem valet ac si quis dicat, *Si quam tibi*
remittat Deus. Esto: si ita: *Si quam, si quo-*
modo tibi pārcat Deus. An non hæc locu-
tio eandem ambiguitatem notat, quam illa
altera, *si forte?* Sed hanc phrasim Græcæ vim
Beza, ut planè ridiculam, silentio præter-
eundam censuit. Cui enim Græca tenenti
ignorum est, illud, εἰ ἡρα, propriè & perpe-
tuò significare, *si forte?* nulla igitur adhuc
solutio data est. Videamus reliqua. Eam verd
Petrus usurpas non ut perplexū relinquit animum
Simonis, sed ut magis ad vehementiam precandi sli-
mulet. Nam ipsa difficultas non parum ad nos ex-
citandos valet, quia rbi res videtur sub manu esse,
nimirū securi & ignari sumus. Ergo non incutit
Petrus Simoni terrorē qui impetrandi fiduciam
euertat in eius corde, vel perturbet; sed spem illi cer-
tam faciens si supplex peteret ac ex animo, tantum
excitandi ardoris causa veniam pro sceleris grauita-
te difficilem esse commemorat. Necesse enim est ut
fides nobis in adeundo Deo producat. Neque enim
hesitando quicquam à Deo petere licet. Iac. 1. 6.
Tota hæc solutio nulla est, quia tota hæc so-
lutio nec venie incertitudinem tollit, quam

Petri

Petri verba profidentur : nec venia certim
dinem & securitatem ponit, quam hæreti
saluam esse volunt. Non tollit incertitudi-
nem venia, quia ponit & agnoscit difficul-

Venia in-
certitudo
in Petri
verbis po-
nitur.

tatem. Petrus, inquit, excitandi ardoris can-
veniam pro sceleris grauitate difficilem esse com-
memorat. Rectissime. Si enim difficilis el-
icit; profecto & incerta est à Deo in tali scel-
ere venia. Quero enim, quare pro sceleris mu-
gnitudine sit difficultas venia, nisi quod pro sce-
leris magnitudine maior est subeunda pa-
nitentia, Deus instantius rogandus, sollici-
tius & ardentius venia quaerenda est ? Ad

¶ Reg. 14 non est difficile salvare, vel in multis vel in pau-
sic nec eis bonitati & misericordia difficile est veniam dare, siue in multis siue in pau-

cis criminibus, siue in magnis siue in paruis
peccatis. Difficilias ergo veniae in magnis
sceleribus (quam hic Calvinus agnoscit) ex
parte nostra oritur, quod non debitam pa-
nitentiam agamus, nec Deum ut oportet

inuocemus, supplicier videlicet & ex animo,
quod hic quoque fatetur. Atqui tota hac
paenitentia nostra, totus hic orandi Deum
modus a nobis requisitus, & propter sceleris
grauitatem necessarius, plane nobis incer-
tus est: unde fit ut spei firmitas in Scripturis
prædicata, ex parte quidem Dei & promis-
sionum

fitionum eius, qui pœnitentibus veniam promittit, nullam incertitudinem admittat; ex parte autem sperantis hominis, conditionis & dispositionis eius, cum aliqua incertitudine sit coniuncta. Cum aliqua, inquam, ^{Incerti-}
 non cum omni. Dispositio quippe à nobis ^{tudo ve-}
 requisita, incerta quidem est in sensu hæreticorum, id est, non est ex fide certa, tametsi ^{nix que}
 conjecturalem & moralem certitudinem ^{& qualis.}
 de pœnitentia legittimè acta, & de Deo
 suppliciter & ardenter (vt oportet) inuocato, habere omnino possumus, & habent iusti ac pijs omnes. Quæ sānè conjecturalis &
 moralis certitudo omnem perplexitatem animi & hæsitationem tollit, animumque tranquillum & pacatum reddit. Ex hac igitur veniæ difficultate, quæ ex sceleris grauitate nascitur, quam hæc præclara Caluini solutio agnoscit, veniæ (vñ diximus) incertitudo non tollitur, sed euidenter & necelari ponitur.

Iam verò nec veniæ certitudinem aut securitatem ista solutio ponit qualem hæretici sustinent. *Vbi res* (inquit) *videtur sub manu esse, nimirum securi & ignauis sumus.* Vbi duo præclaras contra seipsum Caluinus affirmat. Primum, non esse veniam peccatorum sub manu, hoc est, nō esse prouersus nobis paratam, certam, & indubitatam. Sic enim sequitur esse aliquo modo incertam: sic sequitur ex certa (quam ponunt) fiducia & sola fide in Christum,

Securitatem Caluinianam Caluinii solutio tollit.

stum, hanc veniam non pendere. Paratur enim certum, & indubitatum est quicquid Christus nobis promeruit, & quicquid eius in nos bonitate ex fide credimus, si illa fides vera est, & non fallax: fidei quippe subesse falsum non potest. Si ergo remissio nobis esse peccata per Christum certa fide substituendum est, & haec fides semel habita amitti non potest (quod utrumque Calvinisti ex ipsorum fide certissimum est) profecta remissio peccatorum sub manu nostra est prompta semper nobis & indubitanter parata est, nec ullam pro sceleris grauitate difficultatem habet. Atqui, ut haec solutio narrat, illa sub manu nostra non est, & pro sceleris grauitate difficultis est. Sequitur igitur ex solutione, illam, quam haeretici ponunt, veniam certitudinem, fiduciam, ac securitatem non solum per illam non ponit, non stabiliter, non defendi, sed etiam ex illa penitus euerti atque refutari. Alterum praeclarum quod dicit, istud est, *nimirum securos & ignavos nos esse, si veniam peccatorum sub manu nostra esse videretur.* Prorsus enim doctrinæ suæ ac suorum summam impietatem docet, ex ea videlicet nimirum securos & ignavos homines fieri. Illorum enim doctrina est (ut iam explicuimus) veniam peccatorum sub manu nostra esse, nec ullam pro scelerum grauitate difficultatem pati. Ita haec præclara solutio (uti nuper dixi) nec veniam incertitudinem

IN ACTA APOST. CAP. VIII. 111
tudinem tollit, quā Petri verba disertè profi-
tentur; nec venia certitudinem & securita-
tem ponit, quam hæretici saluam esse vo-
lunt: quinimmo eam penitus euertit atque
refutat. Denique Petri verba eum Simoni
terrorem incuritint, vt spem quidem venia
non auferant, fiduciam rāmen & certitudi-
nem hæreticorum peñitit ei admant. Ne-
cessē quoque est, ut fides nobis in adēndo Deo
praluceat; quia nemo orat qui non sperat im-
petrare, & nemo sperat qui non credit. Sic lucet.
Fides in
adēndo
Deo praluceat;
fides Catholica in omni inuocatione neces-
saria est. *Quomodo enim in vocabunt in quem non Rom. 10.*
crediderunt? Et accendentem ad Deum opere et cre-
dere quia Deus est, & remunerator omnibus inqui-
rentibus se. Hæc fides in adēndo Deo pralucere
debet. Cæterū hæreticorum hodie
specialis fides, fiducia, & certitudo venia in-
fallibilis, adēo pralucere nō debet, vt quem
penitentiam agere, Deūque rogare Petrus
admonet, eidem adjicat: *si forte remittatur ti-
bi hæc cogi a iō cordistui.* Nec tamen hæsitādo
à Deo veniam petimus (vt hic suam Cal-
uino frigidā suffundit Marloratus) sed cum
timore & tremore salutem nostram opera-
nur. Ille postulat in fide nihil hætitans, qui de
Iacob. 1.
Dei vel potestate vel bonitate in genere ni-
hil addubitat. Ille vero hætitat, & similis est
fluctui maris qui à vento mouetur, qui modò
sperat, modò non sperat. Qui autem rectè
Deum orat, semper sperat, & hac ex parte
nunquam

Sep. 1. nunquam hæsitat. Sed aliud est firmiter spē
rare, & sentire de *Dominō in bonitate*, aliud cer-
tum & securum esse de *venia*, idque ex sola
Lib. 9. c. 5 animi fiducia Christum apprehēdente. Qua-
& 11. de re alio in loco latè disputauimus, in ope-
re nostro de Iustificatione.

37. *Si credis ex toto corde, licet baptizari.*

Caluini peculiare dogma est, baptismū
sicut & cœnā Domini (quæ omnia eius
sunt Sacra menta) hunc proprium habere
effectum, ut Dei beneficia & promissiones
in verbo nobis obsignent, veluti appensa
quædam diplomati regio sigilla ; ideoque
proprium eorum usum esse, ut fidem confir-
Instit. lib. ment. Sic enim Sacramentum definit : *Sa-*
4 cap. 14. *cramentum est externum symbolum, quo benem-*
hum. 1. *lentie erga nos suæ promissiones conscientijs nostris*
Dominus obsignat, ad sustinendam fidei nostræ im-
becillitatem. Hanc sententiam ut Lutherani
In Exam. in uniuersum damnat, & Martinus Chem-
Cōc. Tri- nitius inter fanaticorum hominum profa-
dent cap. nas opiniones recenset, sic eorum aliqui ex
de sacra- his Philippi ad Eunuchum verbis refutare
ment. voluerunt. Neque hoc sibi dissimulandum
putauit Caluinus, qui ad hæc verba ita scri-
bit : *Abusi sunt hoc testimonio magni quidam viri*
(Lutheranos scriptores dicit) *quim probare*
vellet fidem nibil habere confirmationis ex baptis-
mo : (quæ scilicet Caluini propria sententia
fuit, & à Caluinistis defenditur.) *Sic enim ra-*
tiochina-